

hed, Hygge og Driftighed, dem vilde Samfundet som Helhed blive langt bedre tjent med end med dem, der voksede op i Hjem, som egenlig ikke svare til Rabnet Hjem. Børnene blive jo i saadanne Hjem tidlig vant til at tage fat paa et Arbejde, der passer til Kræfterne, og de blive vant til at tage Smaating i Betragtning, thi det er jo ligefrem Nødvendighed i saadanne smaa Hjem at tage Smaating i Betragtning. Det er jo i Reglen den daarligste Jord, der er henlagt til Husmands-lodder, og det maa vi heller ikke glemme, at naar her bliver udbudt den bedre Jord af Danmarks Jord til den Slags Lodder, saa vil der ogsaa kunne gøres langt mere ud af den Slags Jord; det er langt behageligere for Husmændene at have med den Slags Jord at gøre end, hvad de som Regel ere vant til, i alt Faldovre i Sylland. Det er ogsaa nævnt, at Størrelsen af Lodderne vistnok ikke var passende — det var, saa vidt jeg husker, det ærede Medlem for Listed Amts 4de Valgkreds (C. Ravn), der kom med en Bemærkning i den Retning; han mente nemlig, at Lodderne gerne skulde være saa store, at de udelukkende kunde føde Familien. Jeg staar nu med en anden Mening; jeg mener netop, at den Størrelse, der her er paatænkt, er rigtig passende. Der er jo for det første det, at hvis vi lægge et mindre Antal Lodder, end her er paatænkt, saa vil der blive Plads til et mindre Antal Familier; jeg derimod ønsker, der skulde være Plads til endnu flere af den Slags Hjem ude paa Landet. Og dernæst betragter jeg heller ikke det som en Ulykke, at en ung kraftig Husmand skal gaa ud og arbejde en Del af Tiden for fremmede. Det er jo i Reglen saaledes, at de unge Mænd, der have den største Skol smaa Børn, og dersom det saa er en Nødvendighed for at skaffe Jøden til Huset, at Husmanden gaar ud og arbejder for fremmede, og dersom han har større Fordel af det end ved at anvende hele sin Kraft paa at passe Driften i Hjemmet, saa er det ingen Ulykke, at yngre kraftige Mænd skulle gaa den Vej. Naar saa Husmanden bliver ældre, naar de smaa Børn ere voksende op og komme ud fra Hjemmet, saa kan han bedre nøjes med Indtægten fra en lille Lod, og saa kan det blive en passende Beseftigelse for en saadan Mand at have. Det er ogsaa blevet nævnt, at det muligvis i mange Tilfælde styrter paa Dygtighed hos vore Husmænd. Efter det Kendskab, jeg har til en Mængde Husmændovre i Midtsjælland, maa jeg tilstaa, at de ere ikke saa ganske lidt fremme i Dygtighed, endogaa overordentlig

dygtige, saa det har sat Mærker paa deres Naboer og Genboer og ogsaa undertiden strakt sig op, til at afsætte Mærker paa de større Jordbrug. Men jeg indrømmer, at det jo i mange Tilfælde virkelig er saa, at der mangler Dygtighed, og maaste jeg heller ikke gaar for vidt, naar jeg indrømmer, at det i de fleste Tilfælde er saaledes. Men saa er der nu heller ikke det mindste til Hinder for at gøre et andet Skridt for at fremhjælpe denne Dygtighed. Dersom det Beløb, der opføres paa Finansloven til Præmier for veldyrkede Husmands-lodder, blev forhøjet betydelig, er jeg vis paa, at det skulde blive en mægtig Spore til at udvikle Dygtigheden blandt Husmændene paa Landet. Der er jo den Forskel paa det at spille i Lotteriet og saa det at konkurrere til Præmie for en veldyrket Husmands-lod, at for den, som spiller i Lotteriet uden at faa en Gevinst udbetalt direkte, er jo det at spille i Lotteriet et Tab bestandig, men den, der konkurrerer til Præmie for ypperlig Dyrkning af sin Lod uden at faa Præmien udbetalt, kan i mangfoldige Tilfælde vinde alligevel, vinde derved, at han er begyndt at ansøre sine Kræfter for at faa mere ud af sin Lod, og det er en Gevinst, der er noget værd.

Der var for Resten ogsaa enkelte andre Ting ved Forslaget, som jeg kunde have Øhst til at gøre ganske enkelte Bemærkninger til, men som andre ærede Medlemmer have opholdt sig længe ved, og som jeg skal komme ganske let over. Jeg vilde have anset det for heldigere, om Forskellen paa den laveste og højeste Lønning for Præsterne ikke havde været saa stor, som den er nu, at de vare tvungne noget nærmere sammen. Derved vilde jeg have ønsket, at der havde været en Bestemmelse i Lovforslaget, hvorefter Valgmenighedsmedlemmer havde faaet større Ret til Benyttelse af Sognetirken. Med Hensyn til Øvret, da staar det saaledes for mig, at det vilde være en udmærket Ordning at faa det helt og holdent affastet. Selv om vi ogsaa ere voksende ud over den Tid, da, som det fortælles, der gaves forskellige Digtaler til forskellige Priser, til 20, 10 og 5 Rigsdaler Stykket, som Folk kunde vælge imellem, saa anser jeg det for meget uheldigt at fastholde Øfringen. — Med disse Bemærkninger skal jeg saa tillade mig at anbefale Forslaget. Jeg betragter det som i sin Helhed at være et virkelig Fremskridt, og i Særdeleshed betragter jeg det som et overordentlig stort Fremskridt at faa vore Præstegaardsmarker udstykkede til Husmands-lodder paa den i Forslaget angivne Maade.